

Sygn. akt V Pa 47/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 sierpnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Helena Mironiuk

Sędziowie: SSO Elżbieta Rosłoń

SSO Julita Uryga

Protokolant: Anna Filipowicz

po rozpoznaniu w dniu 23 sierpnia 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa T. S.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w L. i

(...) Spółce Akcyjnej Oddział w B.

o uchylenie kary nagany

na skutek apelacji powoda T. S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Białymstoku

z dnia 1 marca 2013 roku, sygn. akt VI P 607/12

I. oddala apelację

II. odstępuje od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego za II instancję

Sygnatura akt V Pa 47/13

UZASADNIENIE

Powód T. S. w pozwie skierowanym przeciwko (...) Spółce Akcyjnej Oddział w B. wniósł o uchylenie nałożonej na niego w dniu 26 października 2012 roku kary nagany, jak również o zapłatę premii miesięcznej oraz dodatku za staż pracy za miesiąc październik 2012 roku podając, iż pracodawca w dniu 26 października 2012 roku bezpodstawnie udzielił mu kary porządkowej i niesłusznie przyjął, że w dniu 12 października 2012 r., podczas przebywania na zwolnieniu lekarskim w związku z opieką nad chorym dzieckiem świadczył on pracę zarobkową bowiem zdaniem powoda czynności, które wówczas wykonywał były jedynie nieodpłatną pomocą koleżeńską.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna Oddział w B. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania. W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwany podniósł, iż kara nagany

została udzielona zgodnie z przepisami prawa pracy oraz Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy, a okoliczności, które uzasadniały wymierzenie kary są prawdziwe. Powód podczas zwolnienia od wykonywania pracy z powodu konieczności opieki nad chorym dzieckiem wykonywał prace na zlecenie M. N., który jest podwykonawcą firmy (...). Powód swoim zachowaniem naruszył podstawowe obowiązki pracownicze; obowiązek świadczenia pracy, usprawiedliwienia nieobecności oraz lojalności wobec pracodawcy, jak również wykorzystywał zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem.

Wezwany do udziału w sprawie (...) S.A. z siedzibą w L. wniósł o oddalenie powództwa w całości podnosząc argumentację przedstawioną przez (...) Spółka Akcyjna Oddział w B.. Sąd uznał, iż (...) S.A. oddział w B. nie jest pracodawcą powoda, pracodawcą w rozumieniu art. 3 k.p. jest (...) S.A. z siedzibą w L.. Za zakład pracy należy uważać jednostkę organizacyjną, która jest uprawniona do samodzielnego zatrudniania pracowników, do nawiązywania i rozwiązywania z nimi stosunków pracy. (...) S.A. Oddział w B. prowadzi działalność na podstawie (...) S.A. z siedzibą w L. oraz (...) S.A. Oddział w B.. Wprawdzie statut Spółki określa, iż każdy oddział Spółki może stanowić odrębnego pracodawcę w rozumieniu art. 3 k.p. jednak treść pełnomocnictwa udzielonego Dyrektorowi (...) Oddział w B. przemawia za tym, iż Oddział nie jest pracodawcą powoda. Zgodnie z brzmieniem w/w pełnomocnictwa zarząd (...) S.A. w L. udzielił Dyrektorowi Oddziału pełnomocnictwa do wykonywania wszelkich czynności faktycznych i prawnych- ale w imieniu i na rzecz (...) S.A. W procesie brali udział i (...) S.A. z siedzibą w (...) S.A. Oddział w B..

Sąd Rejonowy w Białymstoku wyrokiem z dnia 1 marca 2013 roku oddalił powództwo i odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego strony przeciwnej. Sąd pierwszej instancji ustalił, iż powód od 1.12.1998 r. pozostaje zatrudniony u pozwanego na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku elektromontera sieci napowietrznych. W dniu 26.10.2012 r. otrzymał od pracodawcy karę porządkową- karę nagany. Jako przyczynę wskazano wykonywanie przez powoda podczas zwolnienia od wykonywania pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem tj. w dniu 12.10.2012 r. na rzecz innej firmy prac polegających m.in. na wymianie słupów linii niskiego napięcia w S.. Wykonywanie w/w czynności było sprzeczne z celem zasiłku chorobowego. Powód pomimo przeciwwskazań do pracy na wysokości powyżej 3m, oraz kierowania pojazdem służbowym innym niż wymagający prawa jazdy kat. B w dniu 12.10.2012 r. świadczył pracę jako operator świdroustawiacza i podnośnika koszowego.

Sąd ustalił, iż powód w dniu 12.10.2012 r. wykonywał prace związane z wywierceniem otworu pod słup linii oświetlenia drogowego w S. przy ul. (...). Prace wiertnicze powód wykonywał przy użyciu specjalnej maszyny- świdroustawiacza. W trakcie pracy na teren budowy przybyły służby BHP pozwanego pracodawcy. Po sporządzeniu protokołu zdarzenia powód wrócił do B..

Aby ustalić zasadność kary porządkowej Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe. Świadek M. K., która uczestniczyła w rozmowie przed udzieleniem kary nagany podała, iż powód swoje zachowanie tłumaczył tym, że musi dorabiać do wynagrodzenia, aby sfinansować prawnika. W ocenie świadka z relacji powoda wyraźnie wynikało, iż z tytułu pracy świadczonej na zlecenie Pana N. miał otrzymać wynagrodzenia przy czym, zdaniem M. K. powód był wyraźnie zadowolony, że sprawa kończy się wymierzeniem jedynie kary porządkowej. Świadek S. F. zeznał, iż jako inspektor ds. BHP dnia 12.10.2012 r. został wysłany do S., celem sprawdzenia czy przy ul. (...) wykonywane są prace przy użyciu sprzętu należącego do pozwanej spółki. Po przybyciu na miejsce zastał powoda operującego maszyną- świdroustawiaczem, wierzącego otwór pod słup niskiego napięcia. Powód wyjaśnił, że wykonuje prac na rzecz Pana N.. Sąd Rejonowy przeprowadził także dowody z zeznań innych osób oraz ocenił zeznania wszystkich przesłuchanych świadków. Konfrontując wyjaśnienia pozwanego z zeznaniami świadków Sąd doszedł do wniosku, że zdarzenie z dnia 12.10.2012 r. nie było jedynie koleżeńską przysługą ze strony pozwanego. Uznał też, iż powód w okresie przebywania na zwolnieniu lekarskim w celu sprawowania opieki nad chorym dzieckiem nie mógł wykonywać żadnej dodatkowej pracy, bez względu na to, czy byłaby to praca odpłatna czy też nieodpłatna.

Sąd uznał, iż wymierzenie powodowi kary porządkowej- kary nagany było w pełni uzasadnione bowiem powód ponosi winę w zaistniałym zdarzeniu. Mając świadomość, iż w okresie od 9.10.2012 r. do 12.10.2012 r. powinien sprawować osobistą opiekę nad chorym dzieckiem zdecydował się świadczyć pracę zarobkową na rzecz znajomego z branży. W

ocenie Sądu nieobecność powoda w pracy w dniu 12.10.2012 r. z racji, że nie sprawował on wówczas opieki nad dzieckiem była nieusprawiedliwiona, przez co jego zachowanie uznać należy za bezprawne. Podjęte przez powoda prace ingerujące w urządzenia energetyczne nie były przez niego zgłoszone, a ich rozpoczęcie nie zostało uzgodnione ze służbą ruchu. Sąd wskazał, że kara porządkowa nie była karą dotkliwą bowiem powód swoim zachowaniem naruszył szereg obowiązków pracowniczych, które mogłyby również uzasadniać rozwiązanie z nim stosunku pracy.

Odnosząc się do wniosku powoda o przyznanie premii oraz dodatku za staż pracy Sąd miał na uwadze regulacje zawarte w Zakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla pracowników (...) S.A. Oddział w B. z dnia 20.10.2010 r. Zgodnie z pkt 9. załącznika nr 8 do (...) pracownik może stracić prawo do premii w całości lub części za dany okres w przypadku nieobecności w pracy, za które pracownik otrzymuje wynagrodzenie za czas choroby oraz świadczenia z ubezpieczenia społecznego. Pracodawca miał podstawę do nie przyznania premii powodowi. W przypadku otrzymania nagany dodatek za staż pracy potrąca się w wysokości 50%.

Apelację od powyższego wyroku, zaskarżając orzeczenie w zakresie części zawartej w punkcie I dotyczącej oddalenia powództwa wniósł powód, zarzucając mu: niewyjaśnienie przez Sąd Rejonowy wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia w sprawie oraz niewłaściwą ocenę dowodów w sprawie, czym Sąd Rejonowy przekroczył granice swobodnej oceny dowodów, gdyż powyższa ocena jest wręcz sprzeczna z zasadami współzycia społecznego oraz sprzeczna z wykładnią prawa.

W dalszej części apelacji skarżący sformułował również zarzuty naruszenia:

1. Prawa materialnego- art. 64 pkt 1,2,3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w rozdziale wolności i prawa ekonomiczne, socjalne i kulturalne gwarantujące każdemu prawo do własności, innych praw majątkowych, które w tym wypadku zagwarantowane są treścią niżej określonych przepisów prawnych zgodnie z ustawą i tylko w zakresie w jakim nie naruszy istoty prawa własności. W myśl art. 8 pkt 2 Konstytucji Rzeczypospolitej przepis powyższy powinien być stosowany przez Sąd bezpośrednio;
2. Prawa procesowego: art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie wykonanie obowiązku wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego poprzez nie wskazanie przyczyn, dla których Sąd nie dał wiary wiarygodnym i potwierdzonym dowodom twierdzeń powoda ponoszenia opłat związanych z pobytem powoda w zakładzie opieki zdrowotnej, podczas gdy dowody te doprowadziły do obalenia ustalonych przez Sąd faktów stanowiących podstawę faktycznego rozstrzygnięcia w szczególności w kwestii, iż powód w dniu 12 października 2012 roku nie świadczył pracy jako operator świrdoustawiacza i podnośnika koszykowego stanowiącego własność pracodawcy, nadto pracodawca powoda nie dysponuje takowym sprzętem; art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów poprzez wydanie skarżącego wyroku wbrew zgromadzonemu materiałowi dowodowemu w szczególności uznania, iż powód wykonywał pracę, podczas gdy powód jedynie chciał pomóc koledze, pożyczając swój prywatny (a nie jak błędnie stwierdzono sprzęt pracodawcy) świrdoustawiacz.

Wskazując na powyższe apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpatrzenia przez Sąd Rejonowy lub rozpoznanie sprawy przez Sąd Okręgowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powoda jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

Wbrew podnoszonym w apelacji zarzutom Sąd pierwszej instancji dokonał w sprawie prawidłowych ustaleń w odniesieniu do stanu faktycznego, wyjaśnił w sposób szczegółowy i rzetelny wszelkie okoliczności sprawy, jak również dokonał wszechstronnego, wnikliwego i należytego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz dokonał przy tym prawidłowej wykładni i zastosowania wskazanych w uzasadnieniu rozstrzygnięcia przepisów. Wobec powyższego poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne oraz wywody prawne we wskazanym zakresie Sąd Okręgowy w pełni podziela i przyjmuje za własne bez potrzeby ponownego ich przytaczania (podobnie uznał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 stycznia 2010 r., II PK 178/09, teza 2, Lex nr 577829).

Przed przystąpieniem do oceny zarzutów i wniosków apelacji Sąd Okręgowy, odnosząc się do granic rozpoznania sprawy w postępowaniu apelacyjnym pragnie przypomnieć, iż Sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego, w granicach zaskarżenia bierze jednak pod uwagę nieważność postępowania (tak też Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. III CZP 49/07, opubl. OSNC 2008/6/55).

Przechodząc do omówienia podniesionych przez skarżącego w apelacji zarzutów w pierwszej kolejności podkreślić należy, że w zakresie okoliczności mających znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, stan faktyczny był w zasadzie całkowicie bezsporny. Jak słusznie podkreślił Sąd Rejonowy wątpliwości nie budziły: szczegóły stosunku pracy łączącego T. S. z jego pracodawcą (podstawa zatrudnienia, okres zatrudnienia, obowiązki pracownicze); okoliczność korzystania przez T. S. w okresie od dnia 9 października 2012 roku do dnia 12 października 2012 roku ze zwolnienia lekarskiego z tytułu opieki nad chorym dzieckiem oraz fakt, iż w dniu 12 października 2012 roku wykonywał on czynności związane z wywierceniem otworu pod słup linii oświetlenia drogowego w S., które to czynności sprowadzały się do obsługi świdroustawiacza. Poza jakimikolwiek sporem pozostawało również, iż T. S. został ukarany przez pracodawcę karą porządkową nagany, za której przyczynę podano wykonywanie przez skarżącego podczas zwolnienia od wykonywania pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem pracy na rzecz innego pracodawcy.

Wszystkie wymienione wyżej okoliczności nie tylko nie były kwestionowane przez T. S., ale zostały również przez niego przyznane w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji. W realiach przedmiotowej sprawy kwestia sporna sprowadzała się jedynie do określenia tego czy kara porządkowa została nałożona zgodnie z przepisami prawa, a więc również do tego czy istniały dostateczne merytoryczne podstawy do jej wymierzenia.

W ocenie Sądu odwoławczego nie budzi najmniejszych nawet wątpliwości, że kara porządkowa została wymierzona T. S. zasadnie i zgodnie z przepisami prawa pracy regulującymi tą kwestię. W apelacji oraz w piśmie procesowym złożonym przez pełnomocnika skarżącego szczególną wagę przyłożono do podkreślenia faktu, iż T. S. w dniu 12 października 2012 roku nie wykonywał w rzeczywistości pracy zarobkowej, a jego czynności przy wierceniu otworu pod słup linii oświetlenia drogowego stanowiły jedynie koleżeńską pomoc, co stało w całkowitej sprzeczności z ustaleniami Sądu Rejonowego jakoby czynności te miały charakter pracy za którą skarżący otrzymywał wynagrodzenie. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd pierwszej instancji prawidłowo wskazał, iż działania powoda godziły w interesy pozwanego i zasadnie ocenione zostały nagannie w ramach łączącego strony stosunku pracy. Należy podkreślić, iż do Sądu orzekającego należy dokonanie stosownych ustaleń na podstawie przeprowadzonych dowodów przy zastosowaniu wnioskowań z innych ustalonych faktów. Rezultat tych zabiegów prowadzących do zastosowania konkretnych przepisów prawa materialnego może być wzruszony tylko poprzez wykazanie konkretnych nieprawidłowości lub wad wnioskowania Sądu albo nieprzydatności (niestosowności) zasad doświadczenia życiowego, które doprowadziły sąd orzekający do oparcia zaskarżonego orzeczenia między innymi na domniemaniu faktycznym (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11.03.2010r., I UK 325/09, LEX nr 585736). Natomiast dla skuteczności zarzutu naruszenia przepisu art. 233 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19.06.2008r. I ACa 180/08; LEX nr 468598, OSA 2009/6/55). Powód negując ustalenia poczynione przez Sąd pierwszej instancji wskazywał na własną ocenę dowodów i w związku z tym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej, albo wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo – skutkowych, to przeprowadzona przez sąd

ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.09.2002r. II CKN 817/00; LEX nr 56906). W ocenie Sądu Okręgowego mając na uwadze powyższe nie można postawić Sądowi pierwszej instancji zarzutu naruszenia wskazanych w apelacji przepisów prawa procesowego. Sąd Rejonowy wszechstronnie rozważył bowiem zebrany w sprawie materiał dowodowy i na jego podstawie sformułował wnioski zgodnie z zasadami logiki i doświadczenia życiowego- opisał w sposób szczegółowy dlaczego wiarę należało dać świadkom, których relacja była odmienna od przedstawionej od skarżącego.

W przedmiotowej sprawie kluczowe było jednak to, iż ewentualna odpłatność, bądź też jej brak, za czynności wykonywane przez T. S. w dniu 12 października 2012 roku miał jedynie marginalne znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy (w zasadzie jedynie w zakresie ewentualnych okoliczności wymiaru kary porządkowej i określenia stopnia zawinienia pracownika). Szczególnie istotne dla stwierdzenia naruszenia obowiązków pracowniczych były natomiast obiektywne okoliczności sprowadzające się do ustalenia, iż T. S. w dniu 12 października 2012 roku nie korzystał w sposób właściwy z udzielonego mu zwolnienia lekarskiego z tytułu opieki nad chorym dzieckiem. Sąd Okręgowy pragnie podkreślić, iż w świetle okoliczności występujących w analizowanym przypadku, T. S. miał możliwość podjęcia decyzji dotyczącej skorzystania z jego uprawnień pracowniczych, bądź też zrezygnowania z ich wykorzystywania. Innymi słowy skarżący mógł w dniu 12 października 2012 roku świadczyć pracę na rzecz swojego pracodawcy, mógł również skorzystać z uprawnień przysługujących mu jako pracownikowi, a polegających na uzyskaniu zwolnienia lekarskiego od pracy w celu sprawowania osobistej opieki nad chorym dzieckiem. Wybierając ostatecznie drugie z wymienionych rozwiązań apelujący musiał natomiast liczyć się z tym, iż jego obowiązkiem będzie opieka nad dzieckiem, w której nikt nie powinien go całkowicie wyręczać, a nie wykonywanie jakichkolwiek innych czynności i obowiązków.

Z uwagi na powyższe żadnego znaczenia w sprawie będącej przedmiotem rozpoznania nie miały również okoliczności związane z własnością sprzętu za pomocą którego skarżący wykonywał prace budowlane w dniu 12 października 2012 roku. Zarówno skarżący, jak i jego pełnomocnik zdają się zapominać, iż kara nagany nie została wymierzona T. S. za wykorzystywanie mienia (sprzętu) pracodawcy do świadczenia pracy na rzecz innego podmiotu ale z uwagi na jego nieusprawiedliwioną nieobecność w pracy, a w rezultacie niewykonywanie pracy do której skarżący zobowiązał się podpisując umowę o pracę. To czy T. S. wykonywał czynności należącym do niego sprzętem czy też narzędziami i maszynami stanowiącymi własności pracodawcy nie ma przecież żadnego znaczenia w zakresie ustalenia tego czy oskarżony w sposób właściwy korzystał z udzielonego mu zwolnienia od świadczenia pracy. Zarówno ustalenie, że to skarżący jest właścicielem sprzętu, jak i ustalenie przeciwne nie wniosłoby do sprawy żadnych istotnych informacji, dlatego też prowadzenie postępowania dowodowego w tym zakresie było niecelowe.

Reasumując w zakresie powyższych rozważań podkreślić należy, iż jedyną okolicznością usprawiedliwiającą nieobecność T. S. w pracy w dniu 12 października 2012 roku było sprawowanie opieki nad chorym dzieckiem, której skarżący nie wykonywał. Jakikolwiek inne czynności podejmowane przez w/w nie usprawiedliwiały tej nieobecności, niezależnie od tego czy sprowadzały się one jedynie do koleżeńskie nieodpłatnej pomocy czy też były świadczone za wynagrodzeniem pracą na rzecz innego podmiotu.

W ocenie Sądu nie sposób również podzielić argumentów pełnomocnika skarżącego, iż działanie T. S. nie mieści się w katalogu przewinień wymienionych w art. 108 § 1 k.p. Kara porządkowa została wymierzona apelującemu za wykonywanie na rzecz innej firmy prac podczas zwolnienia od wykonywania pracy. W uzasadnieniu pracodawca wyjaśnił jednak, iż implikacją tego rodzaju zachowania była nieobecność ukaranego w pracy, co z kolei powodowało, że nie mógł on jej świadczyć. Zgodnie natomiast z poglądem wyrażonym w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1977 roku (IPRN28/77), w pełni podzielanym przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, pracownik nieobecny i nieświadczący naraża się m.in. na kary porządkowe przewidziane w przepisie art. 108 k.p.

Na marginesie Sąd pragnie dodać, iż w świetle okoliczności przedmiotowej sprawy oraz w obliczu wagi naruszenia obowiązków pracowniczych wymierzona przez pracodawcę T. S. kara i tak jawi się jako łagodna. Zgodnie bowiem z utrwalonymi poglądami wyrażonymi w orzecznictwie sądów pracy (zob. przytoczony wyżej wyrok SN sygn. IPRN

28/77) nieusprawiedliwiona nieobecność pracownika w pracy może stanowić podstawę rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia.

Z wymienionych wyżej względów uznać należy, iż brak jest podstaw do uwzględnienia apelacji, w związku z czym na mocy art. 385 k.p.c. orzeczono jak w sentencji wyroku.

Działając na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego w niniejszej sprawie.